

РОЗВИТОК КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
ПРИ ВИВЧЕННІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ

*Г. А. Єрошенко, Н. А. Улановська-Циба, Н. О. Передерій,
А. В. Ваценко, О. Б. Рябушко, О. В. Клепець, О. В. Кінаш*

Полтавський державний медичний університет (м. Полтава, Україна)

Вступ. В сучасних умовах підготовки здобувачів вищої освіти в медичних університетах головним завданням є формування особистості лікаря, який вміє сприймати необхідну інформацію, самостійно здобувати і використовувати її, вирішувати складні клінічні задачі. Тому, важливо вже з перших років навчання сформувати у здобувачів освіти медичного напрямку здатність аналізувати і систематизувати отримані знання, тобто підготувати фундамент клінічного мислення, який ґрунтується на аспектах як теоретичних так і клінічних дисциплін фундаментального профілю. Вже з першого курсу у здобувачів освіти відбувається формування системи знань, а в подальшому і творчого клінічного мислення [2, 4].

Основна частина. Основою поняття клінічне мислення – є вміння використовувати теоретичні знання, розуміти проблему, її виникнення на різних рівнях організації організму і знаходити нестандартні шляхи її вирішення. Клінічне мислення – це процес, який надає цілісність і закінченість медичному знанню. У поняття «ґрамотний клініцист» ми вкладаємо образ лікаря, що має хорошу базу теоретичних знань та практичних навичок, а також здатного клінічно мислити [2, 4, 5].

Формування клінічного мислення у майбутніх лікарів відбувається за допомогою інноваційних освітніх технологій, які спрямовані не тільки на отримання теоретичних знань, а на вирішення здобувачами вищої освіти нестандартних завдань. Цей процес є комплексним підходом до підготовки лікарів, який включає в себе і педагогічні і організаційні-методичні способи навчання. Тому, для розвитку клінічного (творчого) мислення у студентів медиків необхідно наступне: творча атмосфера, сприятливе навчальне середовище, тісна взаємодія викладача і студента, заохочення прийняття участі у дискусіях та використання творчого підходу до вирішення завдань, що активно застосовується при викладанні медичної біології [2, 4].

Медична біологія є основою підготовки майбутнього лікаря і має велике значення при вивченні тео-

ретичної і клінічної медицини. Програма з медичної біології включає багато питань, знання яких прямо стосуються практичної діяльності лікаря. Завданням навчально-методичної роботи кафедри медичної біології вищого медичного закладу є підготовка майбутніх лікарів, які будуть здатні в умовах практичної діяльності професійно використовувати своє клінічне мислення та швидко приймати правильні рішення в будь-якій ситуації. Завданням майбутнього лікаря є навчитися творчо мислити, вміти аналізувати, дискутувати, прогнозувати, чітко висловлювати і доводити свої погляди, шукати найоптимальніші шляхи вирішення поставлених завдань [2, 3].

Вивчення патологічних явищ на внутрішньо-клітинному, тканинному, органному і системному рівнях сприяє формуванню клінічного мислення, опануванню принципів діагностики і лікувальної тактики практичного лікаря [3]. Безпосередньо розвитку клінічного мислення здобувачів освіти при викладанні медичної біології сприяє вирішення тестових завдань першого та другого рівнів складності, ситуаційних задач, оформлення практичної роботи, творча взаємодія між здобувачами та між здобувачами і викладачем. Процес вирішення ситуаційних завдань дає змогу визначити рівень засвоєння матеріалу, як на кожному практичному занятті, так і цілого розділу, оцінити знання студента, дати йому можливість систематизувати свої уявлення про провідні синдроми і клінічні ознаки захворювань різних систем та органів при вивченні медичної генетики, що дозволяє внести корективи в його розуміння законів функціонування організму в цілому, а також визначати характерні симптоми та клінічні прояви при діагностиці паразитарних хвороб [1, 3].

Висновки. Таким чином, розвиток клінічного мислення у вирішенні ситуаційних задач, тестових завдань та безпосередньої взаємодії викладача зі здобувачем дуже значний, і стає проміжним етапом тренування у системі клінічного виховання здобувачів освіти при оволодінні знаннями з медичної біології.

Література

1. Buryak OH, Pavlyukovych ND, Pavlyukovych OV, Chymopoy KA. Formuvannya klinichnoho myslennya studentiv za dopomohoyu vykorystannya sytuatsiynykh zavdan'. Medychna osvita. 2018;1:10-12. DOI: <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2019.1.9218>. [in Ukrainian].
2. Yekhalov VV, Samoylenko AV, Romanyuta IA, Barannik SI. Klinichne ta «klipove myslennya» u likariv-interniv. Ukrains'kyi zhurnal medytsyny, biolohiyi ta sportu. 2018;1(10):241-44. [in Ukrainian].
3. Pishak VP, Bazhora YUI. Medychna biolohiya. Vyd. 3-tye. Vinnytsya: Nova knyha; 2017. 608 s. [in Ukrainian].
4. Syrova HO, Makarov VO, Lapshyn VV. Pershi kroky formuvannya medychnoho svitohlyadu. Materialy naukovy-praktychnoyi konferentsiyi z nahody 140-richchya vid dnya narodzhennya Tomilina SA Istorychna spadshchyna ta suchasni aspekty zabezpechennya hromads'koho zdorov'ya v Ukraini; 2017 Zhovt 25; Kharkiv. 2017. s. 63-5. [in Ukrainian].
5. Treumova SI, Petrov YEYE, Burmak YUH. Psykholoho-pedahohichni zasady formuvannya maybutnoho fakhivtsya z vyshchoyu osvitoju. Materialy III Mizhnarodnoyi naukovy-praktychnoyi konferentsiyi Aktual'ni pytannya lnhvistyky, profesiynoyi lnhvodydaktyky , psykholohiyi i pedahohiky vyshchoyi shkoly; 2018 Trav 31-Cherv 01; Poltava. Poltava: Astraia; 2018. s. 332-37. [in Ukrainian].